

Yüksek Öğretim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri hakkındaki 5375 sayılı Kanuna ek Kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Bütçe Komisyonları raporları (1/761)

T. C.

Başbakanlık

14 . III . 1950

Muamelât Genel Müdürlüğü

Petkik Müdürlüğü

Sayı: 71/1564, 6/1116

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Yüksek Öğretim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri hakkındaki 5375 sayılı Kanuna ek olarak Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 10 . III . 1950 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Ş. Günaltay

GEREKÇE

1. Yüksek öğrenim öğrenci yurtları ve aş evleri hakkındaki 25 . IV . 1949 tarih ve 5375 sayılı Kanun gereğince Üniversite ve diğer Bakanlıklarca açılmış olan yurtlarla yüksek dereceli yatılı okulların yatılı kısımlarının 1950 yılı sonuna kadar Millî Eğitim Bakanlığınca devredilerek sözü geçen kanun hükümlerine göre idaresi gerekmektedir.

Kanunun yayımlandığı tarihten bugüne kadar bu yurtlardan Ankara Üniversitesinin Tarım ve Hukuk Fakülteleriyle İstanbul Teknik Üniversitesinin öğrenci yurtları Millî Eğitim Bakanlığınca devralınmış bulunmaktadır. Bu suretle adı geçen Bakanlıkça halen idare edilmekte olan yurtların sayısı, Türk Eğitim Derneğinden devralınan İstanbul öğrenci Ankara'da (1) olmak üzere (3) öğrenci aş evi açılmıştır. Malî yıl başında ise Ankara'da Siyasal Bilgiler Okulu, İstanbul'da Yüksek Denizcilik Okulu yatılı kısımlarıyla Orman Fakültesi ve Tıp yatılı öğrenci yurtları adı geçen Bakanlıkça alınacaktır.

5375 sayılı Kanun, yüksek öğrenim öğrenci yurtlarıyla aş evlerinde müdür ve müdür yardımcılardan başka aylıklı memur kullanmaya müsait olmadığından bu yurtlardan şimdiye kadar Millî Eğitim Bakanlığınca idaresine başlanılmış ve 1 Mart 1950 tarihine kadar alınacak olanların aylıklı kadrolarının kaldırılması icabetmektedir.

2. Bugün gerek tüzel, gerek gerçek kişiler, mezkûr Bakanlıktan izin almadan öğrenci yurtları açabilmektedirler. Bunların belli esaslara, sıhhi ve eğitimsel ölçülere göre açılması ve ciddi bir denetimin altında bulundurulmaları gerekli görülmüştür.

3. Bu yurtlarda, yönetim, disiplin ve öğrencilerin eğitimsel bir çevre içinde yaşayabilmelerini sağlamak bakımından birer müdür ve müdür yardımcısı bulundurmaya zaruret vardır.

Ancak bu yurtlara müdür ve müdür yardımcısı tayinini mümkün kılacak kadrolar mevcut değildir. 5375 sayılı Kanununun 6 ncı maddesi, her ne kadar bu gibi yurt ve aş evlerine Millî Eğitim Bakanlığınca Teşkilâtındaki maaşlı kadrolardan müdür ve müdür yardımcısı tayinine izin vermekte ise de, ilk, orta ve yüksek öğretim dairelerine tahsis edilmiş olan kadroların bütün yurtların müdür ve müdür

yardımcısını karşılamaya elverişli bulunmayışı ayrıca müdür ve müdür yardımcısı kadrolarının alınmasını zaruri kılmıştır.

4. 5375 sayılı Kanuna göre yurt ve aş evleri, ancak kendi gelirleriyle idare olunacağından yurt ve aş evlerinde ücretlerini bütçeden alan hizmetli kullanılmasına imkân ve lüzum kalmamıştır.

Bu sebeple, ilgili Bakanlıkların, 1950 yılı Bütçe Kanununa bağlı (D) işaretli cetvelden bu gibi yurtlarla ilgili hizmetli kadroların kaldırılması için birinci geçici madde teklif olunmuştur.

Alınacak kadrolar dolayısıyla Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesine eklenecek ödeneklerle bu Bakanlık ve diğer ilgili Bakanlıklar bütçelerinde indirilecek ödenekler (5) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

İstanbul Üniversitesine bağlı Orman Fakültesi Yatılı Öğrenci Yurdu 5375 sayılı Kanuna göre idare olunacağından sözü geçen üniversitenin 1950 Bütçe Kanununun 7 nci maddesine lüzum kalmaktadır. Geçici 4 nci madde bu hükmün kaldırılması maksadiyle teklif olunmuştur.

Millî Eğitim Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Millî Eğitim Komisyonu

Esas No. 1/761

Karar No. 27

16 . III . 1950

Yüksek Başkanlığa

Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtları ve Aş evleri hakkındaki 5375 sayılı Kanuna ek Kanun yapılmasına dair Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanmış olup Komisyonumuza havale buyurulan Kanun tasarısı, Komisyonumuzca Millî Eğitim Bakanı Tahsin Bongoğlu da hazır bulunduğu halde incelendi.

Komisyonumuz teklif olunan Kanun tasarısını gerekçesiyle birlikte uygun bularak maddelerin ilişik cetvelleriyle birlikte aynen kabul edilmesine karar vermiştir.

Havaleleri gereğince Bütçe Komisyonuna

verilmek üzere Başkanlığa sunulur.

Millî Eğitim Komisyonu

Başkanı

Maraş

E. Soysal

Bu rapor kâtibi

Çorum

H. Ilgaz

İstanbul

F. N. Çamlıbel

Mardin

Y. Mardin

Sözcü

Maraş

E. Soysal

Balıkesir

Eminittin Çeliköz

İzmir

E. Çınar

Urfa

S. K. Yetkin

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/761

Karar No. 127

21 . III . 1950

Yüksek Başkanlığa

Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtları ve Aş evleri hakkındaki 5375 sayılı Kanuna ek olarak Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanmış Başkanlığın 14 . III . 1950 tarihli ve 6/1116 sayılı tezeresiyle Yüksek Meclise sunulan Kanun tase-

rısı Millî Eğitim Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza havale buyurulmakla Millî Eğitim Bakanı Tahsin Bangoğlu ve Maliye Bakanlığının adına Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü Ekrem Şahenk'in hazır oldukları halde ince-

lenip görüldü.

Tasarı:

a) Yurtlarda ve aşevlerinde aylıklı müdür ve yardımcılardan gayri aylıklı kadro bulundurulması 5375 sayılı Kanuna göre mümkün olmadığından halen bu yerlerde bulunan aylıklı kadroların kaldırılması,

b) Tüzel ve gerçek kişiler tarafından açılan öğrenci yurtlarının şimdikiye kadar hiçbir kayda tâbi olmamaları buralarda sıhhi ve inzibatî sebeplerle bir kontrol tesisini lüzumlu kıldığından bu yurtların evvelâ Millî Eğitim Bakanlığından izin almaları ve bilâhara da daimî kontrale tâbi tutulmaları,

c) Yurtlara ve aşevlerine tâyin edilecek kâfi derecede müdür ve yardımcı kadrosu bulunmadığından ihtiyaca kifayet edecek miktarda kadro alınması,

d) Yurtlar ve aşevleri, kendi gelirleriyle idare edileceklerinden muhtelif bütçelerin (D) cetvellerinde hizmetli kadrolarının kaldırılması,

e) Yeni alınacak kadrolara karşılık olarak ilgili daireler bütçelerinden gereken indirmelerin yapılarak Millî Eğitim bütçesinin tertiplerine aktarılması.

Maksatlarını ihtiva etmekte olup esas itibarıyla komisyonumuzca da kabule değer görül-

müştür. Tasarının 1 ve 2 nci maddeleri aynıyle kabul edilmiştir.

Üçüncü maddenin (a) fıkrası Ankara Üniversitesi Kanuniyle temin edilmiş olduğundan maddeden çıkarılmış ve diğer fıkraların harfleri değiştirilerek madde yeniden yazılmıştır.

Geçici 1 ve 2 nci maddeler aynıyle yazılmış ve geçici üçüncü maddede aktarılacak ödeneklerin bir miktar tenzili gerekmiş ve madde ile buna ait cetvel bu değişikliklerle yeniden yazılmıştır.

Geçici dördüncü madde ile 4 ve 5 nci yürürlük maddeleri aynıyle kabul edilmişlerdir.

Bu değişikliklerle tasarı Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan V.	Bu rapor Sözcüsü	Kâtip
Diyarbakır	Ankara	Ankara
<i>I. H. Tigrel</i>	<i>F. Öymen</i>	<i>F. Öymen</i>
Amasya		Ankara
<i>A. K. Yiğitoğlu</i>		<i>C. Gölet</i>
Edirne		Isparta
<i>M. N. Gündüzalp</i>		<i>Kemal Turan</i>
İstanbul	İzmir	Kastamonu
<i>Dr. A. Adıvar</i>	<i>A. İnan</i>	<i>T. Coşkan</i>
Kırşehir	Manisa	Niğde
<i>Ş. Torgut</i>	<i>F. Kurdoğlu</i>	<i>R. Gürsoy</i>
Seyhan		Urfa
<i>A. R. Yüreğir</i>		<i>E. Tekeli</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Yüksek Öğretim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri hakkındaki 5375 sayılı Kanuna ek Kanun tasarısı

MADDE 1. — Gerçek ve tüzel kişiler tarafından yemekli ve yemeksiz öğrenci yurtları ve buna benzer kurumlar açılması ve işletilmesi Millî Eğitim Bakanlığının iznine bağlıdır. Millî Eğitim Bakanlığı bu gibi yurt ve kurumları tesbit edeceği esaslara göre denetler.

MADDE 2. — Millî Eğitim Bakanlığı kuruluş kadrolariyle merkez kuruluşu ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvele bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar eklenmiştir.

MADDE 3. — a) Üniversiteler Kanununa ek 30 . VI . 1948 tarih ve 5234 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince Millî Eğitim Bakanlığı Kuruluş Kadroları hakkındaki 10 . VI . 1946 tarihi ve 4926 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin (3) ncü bölümüne aktarılan Yüksek Ziraat Enstitüsü başlığı altındaki kadrolardan;

b) Yüksek Denizcilik Okulu ve Denizcilik Meslek Okulu ve Kursları hakkındaki 4915 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetveldeki kadrolardan;

c) Millî Eğitim Bakanlığı kuruluş kadrolariyle merkez kuruuş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin (Siyasal Bilgier Okulu) başlığı altındaki kadrolardan;

Bu kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde gösterilen kadrolarla;

d) 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılmasına dair olan 5001 sayılı Kanuna bağlı cetvelde (Ankarfa Huhuk Fakültesi Yatılı Öğrenci Yurdu) başlığı altındaki kadrolar;

e) İstanbul Teknik Üniversitesi Kuruluş kadroları hakkındaki 5246 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin (Öğrenci Yurdu Müdürlüğü) başlığı altındaki kadrolar;

Kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — 1950 yılı Bütçe Kanununa bağlı (D) işaretli cetvelde yazılı kadro-

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Yüksek Öğretim Öğrenci Yurtları ve Aş evleri hakkındaki 5375 sayılı Kanuna ek Kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin birinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — a) Yüksek Denizcilik Okulu ve Denizcilik Meslek Okulu ve kursları hakkındaki 4915 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetveldeki kadrolardan;

b) Millî Eğitim Bakanlığı Kuruluş Kadrolariyle Merkez Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin (Siyasal Bilgiler Okulu) başlığı altındaki kadrolardan;

Bu kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde gösterilen kadrolarla,

c) 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılmasına dair olan 5001 sayılı Kanuna bağlı cetvelde (Ankara Hukuk Fakültesi yatılı Öğrenci Yurdu) başlığı altındaki kadrolar;

d) İstanbul Teknik Üniversitesi Kuruluş Kadroları hakkındaki 5246 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin (Öğrenci Yurdu Müdürlüğü) başlığı altındaki kadrolar;

Kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Aynıyle kabul edilmiştir.

Hü.

lardan ilişik (3) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar çıkarılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 2. — İstanbul Üniversitesi 1950 yılı Bütçe Kanununa bağlı (D) işaretli cetvelde yazılı kadrolardan ilişik (4) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar çıkarılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 3. — 1950 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin, ilişik (5) sayılı cetvelde yazılı tertipleri arasında (83 441) liralık aktarma yapılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 4. — İstanbul Üniversitesi 1950 Bütçe Kanununun 7 nci maddesi kaldırılmıştır.

MADDE 4. — Bu kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı ve
<i>Ş. Günaltay</i>	Başbakan Yardımcısı V.
	<i>C. S. Barlas</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
	<i>Fuad Sirmen</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>N. Sadak</i>	<i>İ. R. Aksal</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>T. Banguoğlu</i>	<i>Ş. Adalan</i>
Ekonomi ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
<i>Vedat Dicleli</i>	<i>Dr. K. Bayazit</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
	<i>Cauid Oral</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>Dr. Kemal Satır</i>	<i>Reşat Ş. Sirer</i>
	İşletmeler Bakanı
	<i>Münir Birsal</i>

B. K.

GEÇİCİ MADDE 2. — Aynıyle kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — 1950 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin, ilişik (5) sayılı cetvelde yazılı tertipleri arasında (69 541) liralık aktarma yapılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Aynıyle kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

Millî Eğitim Bakanlığı

D.	Ödevin adı	Sayı	Aylık	D.	Ödevin adı	Sayı	Aylık
	<i>Öğrenci yurtları ve aşevleri</i>						
4	Yurtlar ve aşevleri müdürü (Aynı zamanda bir yurdun da müdürü)	2	90	7	Yurt müdürü, aşevi mü- dürü	3	60
5	Yurt müdürü, Aşevi mü- dürü	1	80	8	Yurt müdürü, aşevi mü- dürü	6	50
6	Yurt müdürü, aşevi mü- dürü	2	70	8	Yurt ve aşevi müdür yar- dımcısı	1	50
				9	Yurt ve aşevi müdür yar- dımcısı	4	40

[2] SAYILI CETVEL

5234 sayılı Kanununun 5 nci maddesiyle 4926 sa-
yı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 3 ncü bö-
lümüne aktarılan kadrolar

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
8	İdare inzibat âmiri	1	50	10	Hesap memuru ve kâtip	1	35
9	Tabip	1	40	11	Levazım ve mubayaa memuru	1	30
10	Talebe Yurdu başmuidi	1	35	12	Ambar memuru	1	25
13	Ayniyat depo memuru	1	20	13	Dahiliye memuru	2	20
13	Talebe Yurdu muidi	2	20	13	Hastabakıcı	1	20
13	Güreş, boks, iskırım muallimi	1	20				
8	Yurt âmiri	1	50		5246 sayılı Kanunun (1) sayılı cetvelinde		
8	Levazım işleri şefi	1	50		<i>(İstanbul Teknik Üniversite Öğrenci Yurdu</i>		
8	Ezacı	1	50	5	Yurt Müdürü	1	80
9	Muit	1	40	6	Hekim	1	70
10	»	3	35	10	Yönetim memuru	2	35
11	»	1	30	10	Ambar memuru	1	35
11	Memur	1	30	11	Memur	1	30

3656 ve 5001 sayılı Kanunun (1) sayılı
cetvelinde

Adalet Bakanlığı

Ankara Hukuk Fakültesi Yatılı Öğrenci Yurdu

8	Yurt Müdürü	1	50
---	-------------	---	----

4915 sayılı Kanunun (1) sayılı
cetvelinde

Ulaştırma Bakanlığı

Yüksek Denizcilik okulu

6	Müdür yardımcısı (Dâhiliye)	1	70
---	-----------------------------	---	----

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
7	Doktor	1	60	4926 sayılı Kanunun (1) sayılı cetvelinde			
9	Dâhiliye şefi	3	40	<i>Siyasal Bilgiler Okulu</i>			
12	Ayniyat memuru	1	25	11	İdare yardımcısı	3	30
10	Satınalma şefi	1	35	14	Kitaplık yardımcısı	1	15
				12	Hastane memuru	1	25

[3] SAYILI CETVEL

Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
Ulaştırma Bakanlığı			Tarım Bakanlığı		
<i>Yüksek Denizcilik Okulu</i>			<i>Makine Yüksek İhtisas Okulu</i>		
Aşçıbaşı	1	175	Aşçı	1	115
Aşçı	1	120	Aşçı	1	100
Aşçı yamağı	1	80	Sürekli işçi	3	55
Bulaşıkçı	1	75	Odaçı	1	75
Hasta bakıcı	1	120	Çamaşırçı	1	75
Berber	1	100	Millî Eğitim Bakanlığı		
Terzi	1	100	<i>Siyasal Bilgiler Okulu</i>		
Çamaşırçı	2	75	Doktor	1	150
Lokantacı	2	80	Baş aşçı	1	175
Yatakhaneçi	2	80	Aşçı kalfası	1	100
Daktilo	1	200	Aşçı yamağı	3	50
Kaloriferçi ve banyocu	1	80	Odaçı	7	60
			»	12	55

[4] SAYILI CETVEL

<i>Istanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Talebe Yurdu</i>	Sayı	Aylık	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
			Çamaşırçı	1	85
			»	1	75
Hekim	1	150	Şoför	1	145
Hastabakıcı	1	120	»	1	125
Aşçı	1	175	Daktilo	1	130
Hademe	4	75	Gece bekçisi	1	75
»	5	55	Aşçı yamağı	1	75

Bütçe Komisyonunun değişikliğine bağlı cetvel

[5] SAYILI CETVEL

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düşülen	Eklenen
<i>Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı</i>				
202		İller memurları aylığı		
	3	Köy sağlık memurları ücreti	1 095	
<i>Tarım Bakanlığı</i>				
202		Hizmetliler ücreti		
	2	İller hizmetliler ücreti	5 005	
209		5434 sayılı Kanununun 14 ncü maddesinin (D) ve (J) fıkraları gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler karşılığı	275	
<i>Ulaştırma Bakanlığı</i>				
201		Aylıklar		
	2	İller memurları aylığı	24 475	
202		Hizmetliler ücreti		
	2	İller hizmetliler ücreti	16 720	
206		4178 ve 4598 sayılı Kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar		
	2	İller memurları çocuk zammı	1 500	
209		5434 sayılı Kanununun 14 ncü maddesinin (D) ve (J) fıkraları gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler karşılığı	2 266	
<i>Millî Eğitim Bakanlığı</i>				
201		Aylıklar		
	2	İller memurları aylığı		65 500
202		Hizmetliler ücreti		
	2	İller hizmetliler ücreti	18 205	
206		4178 ve 4598 sayılı Kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar		
	2	İller memurları çocuk zammı		1 500
209		5434 sayılı Kanununun 14 ncü maddesinin (D) ve (J) fıkraları gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler karşılığı		2 541
			69 541	69 541